LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
NACIONALINIS EGZAMINŲ CENTRAS

2006

_____
(savivaldybė, mokykla)

___ klasės (grupės) mokinio(-ės) _____
(vardas, pavardė)

GEOGRAFIJA

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
Pagrindinė sesija

2006 m. birželio 12 d. **Trukmė – 2,5 val. (150 min.)**

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar egzamino užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite egzamino vykdytojui.
- Galite naudotis rašymo priemonėmis (pieštuku, mėlyna spalva rašančiu parkeriu ar tušinuku), trintuku, matlankiu, liniuote.
- Egzamino metu negalima naudotis jokiais papildomais informacijos šaltiniais.
- Sunkesni žodžiai, pažymėti skaitmenimis, išversti į rusų ir lenkų kalbas.
- Patariame I dalies atsakymus iš pradžių žymėti (rašyti) pieštuku. Įsitikinę, kad tie atsakymai teisingi, pažymėkite juos mėlyna spalva rašančiu rašikliu.
- Atsakymai, pažymėti tik pieštuku arba visai nepažymėti, nebus vertinami.
- II dalies atsakymų paaiškinimus, jeigu jų reikalaujama, formuluokite glaustai ir aiškiai.
- Jeigu manote, kad klausimas yra klaidingas, jį praleiskite ir atsakykite į kitus. Jeigu klausimas iš tikrųjų klaidingas, jis nebus vertinamas.
- Skaičiavimus atlikite juodraščiui skirtame paskutiniame užduoties lape.

Linkime sėkmės!

VERTINIMAS

I dalis 1–20 klausimai	**II dalis** 21–35 klausimai	**TAŠKŲ SUMA**

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, v., pavardė)

I vertintojas _____
(parašas, v., pavardė)

II vertintojas _____
(parašas, v., pavardė)

© Nacionalinis egzaminų centras, 2006

I dalis

Maksimali taškų suma – 40.

Į kiekvieną iš 1–20 klausimų yra tik po vieną teisingą atsakymą, kuris vertinamas 2 taškais. Pasirinktąjį atsakymą žyminčią raidę apveskite apskritimu, pavyzdžiui, (A).

Čia rašo vertintojai
I II III

1. Kokią Žemės paviršiaus dalį užima sausuma?

A 39,1 proc.
B 29,1 proc.
C 40,3 proc.
D 50,2 proc.

2. Kas tyrinėjo Afrikos vidinius[1] rajonus?

A R. Skotas.
B R. Piris.
C D. Livingstonas.
D Vaskas da Gama.

3. Kaip vadinama piečiausia vieta Pietų pusrutulyje?

A Vinsono masyvas.
B Erebuso ugnikalnis.
C Pietų ašigalis.
D „Vostok“ stotis.

4. Kada savanose būna drėgnasis[2] laikotarpis?

A Vasarą.
B Ištisus metus.
C Žiemą.
D Rudenį ir pavasarį.

5. Kuris požymis[3] būdingiausias Antarktidos žemynui?

A Šiaurinės dalies klimatui turi įtakos šiltoji srovė.
B Žemyne yra 90 proc. pasaulio ledo.
C Didesnę žemyno dalį užima tundra.
D Žemyne yra ilgiausi pasaulio kalnai.

6. Kuriame Lietuvos mieste panaudojami terminiai vandenys?

A Druskininkuose.
B Birštone.
C Palangoje.
D Klaipėdoje.

7. Kurioje apskrityje yra Čepkelių rezervatas?

A Alytaus.
B Kauno.
C Marijampolės.
D Vilniaus.

[1] vidinius – внутренние – wewnętrzne
[2] drėgnasis – влажный, сырой – wilgotny
[3] požymis – признак – cecha

Čia rašo vertintojai
I II III

8. Kurios šalies gyventojų lyties ir amžiaus piramidė rodo didelį pagyvenusių[1] žmonių skaičių?

A Egipto.
B Švedijos.
C Kenijos.
D Nigerijos.

9. Kurios kalbinės grupės kalbomis kalba daugiausia pasaulio gyventojų?

A Germanų.
B Keltų.
C Romanų.
D Slavų.

10. Kaip vadinami maldos namai[2], kuriuos puošia geometrinės figūros, ištraukos iš Korano, o gyvūnus ir žmones vaizduoti draudžiama?

A Cerkvė.
B Pagoda.
C Mečetė.
D Sinagoga.

11. Kaip grupuojamos valstybės pagal administracinį teritorijos suskirstymą?

A Demokratinės ir autoritarinės.
B Monarchijos ir respublikos.
C Kolonijos ir metropolijos.
D Unitarinės ir federacinės.

12. Kuri valstybė turtinga aukso, urano rūdos, deimantų?

A PAR.
B Ispanija.
C Japonija.
D Meksika.

13. Dauguma Lietuvos gelmėse[3] esančių naudingųjų iškasenų yra:

A žaliava chemijos pramonei;
B kurui naudojami ištekliai;
C žaliava statybinių medžiagų gamybai;
D rūdinės naudingosios iškasenos.

14. Kuri žemės ūkio vystymo kryptis yra ekstensyvaus ūkininkavimo[4] požymis?

A Melioracija.
B Sėjomainos taikymas.
C Pasėlių[5] plotų didinimas.
D Dirvos tręšimas.

[1] pagyvenusių – пожилых – ludzi w podeszłym wieku
[2] maldos namai – молельня – domy modlitewne
[3] gelmėse – в недрах, глубинах – w wnętrzach
[4] ūkininkavimo – хозяйствования – gospodarowania
[5] pasėlių – посевов – zasiewów

Čia rašo vertintojai
I II III

15. Kurios transporto rūšies krovinių gabenimo savikaina[1] yra mažiausia?

A Automobilių transporto.
B Oro transporto.
C Geležinkelių transporto.
D Jūrų transporto.

___ ___ ___

16. Kokią elektrinę patartumėte statyti pačiuose atokiausiuose[2] ir kuro stokojančiuose[3] rajonuose?

A Atominę.
B Šiluminę.
C Hidroakumuliacinę.
D Hidroelektrinę.

___ ___ ___

17. Kurios valstybės plotas XX a. pabaigoje padidėjo 108 tūkst. km^2, o gyventojų skaičius – 17 mln. žmonių?

A Vengrijos Respublikos.
B Vokietijos Federacinės Respublikos.
C Rusijos Federacinės Respublikos.
D Ukrainos Respublikos.

___ ___ ___

18. Dėl kurios teritorijos kyla konfliktai tarp Indijos ir Pakistano?

A Kipro.
B Kretos.
C Kašmyro.
D Kosovo.

___ ___ ___

19. Išanalizuokite schemą. Koks reiškinys stebimas Žemėje?

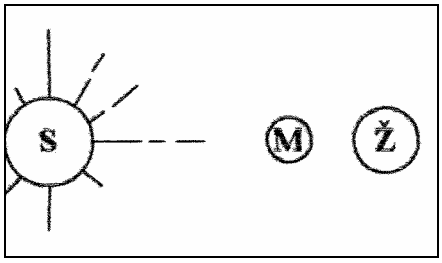

A Mėnulio užtemimas.
B Mėnulio jaunaties[4] fazė.
C Poliarinė pašvaistė[5].
D Saulės užtemimas.

___ ___ ___

20. Kuri raidė žymi šiaurės atogrąžą?

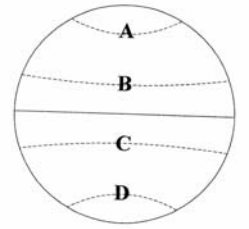

A
B
C
D

___ ___ ___

1-20 KLAUSIMŲ TAŠKŲ SUMA			

[1] savikaina – себестоимость – koszt własny
[2] atokiausiuose – в отдалённых – najbardziej oddalonych
[3] stokojančiuose – ощущающих недостаток, нуждающихся – odczuwających brak
[4] jaunaties – новолуния – nowiu
[5] pašvaistė – сияние – zorza

II dalis

Maksimali taškų suma – 100.

Čia rašo vertintojai		
I	II	III

21. 1. Naudodamiesi masteliu, nubraižykite turistinės kelionės maršrutą.
Iš taško A turistai 6 km keliavo 180° azimutu, 9 km – 120° azimutu, 15 km – 215° azimutu.

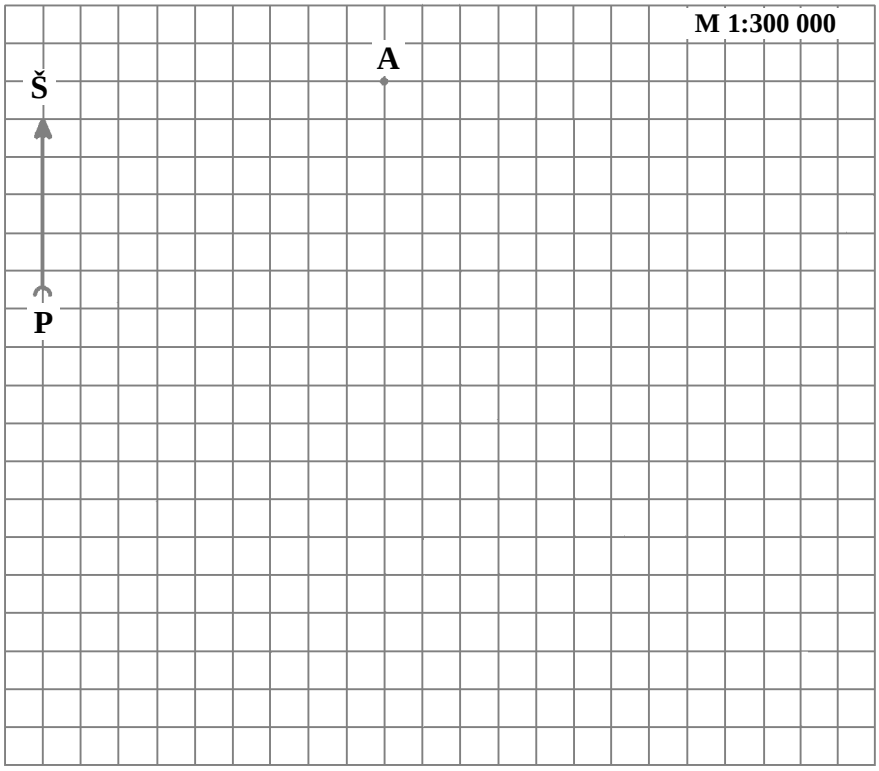

(3 taškai) ___ ___ ___

2. Kuria kryptimi turistai turi grįžti atgal į tašką A?

……...

(1 taškas) ___ ___ ___

21 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

22. Kuriam mokslininkui, keliautojui ar tyrinėtojui priklauso atlikti darbai? (Atrinkite[1] reikiamus autorius ir jų pavardes įrašykite prie veiklos rezultatų[2].)

R. Amundsenas, A. Humboltas, M. Kopernikas, Č. Kudaba, Dž. Kukas, K. Pakštas, R. Piris, M. K. Radvila, Vaskas da Gama, A. Vėgeneris.

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. 1497 m. išplaukė iš Lisabonos, apiplaukė Afriką ir po pusės metų kelionės pasiekė Indijos krantus. ..... *(1 taškas)*	___	___	___
2. Veikale „Apie dangaus sferų sukimąsi[3]“ iškėlė teoriją, kad Žemė sukasi aplink Saulę. ..... *(1 taškas)*	___	___	___
3. 1613 m. išleido LDK žemėlapį – svarbų Renesanso epochos Lietuvos kultūros paminklą. ..... *(1 taškas)*	___	___	___
4. 1911 m. gruodžio 14 d. jis su keturiais palydovais pasiekė Pietų ašigalį. ..... *(1 taškas)*	___	___	___
5. Lietuvos visuomeninės geografijos pradininkas. ..... *(1 taškas)*	___	___	___
22 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] Atrinkite – отберите – wybierzcie
[2] veiklos rezultatų – результаты деятельности – rezultaty działalności
[3] sukimąsi – вращение – obroty

23.

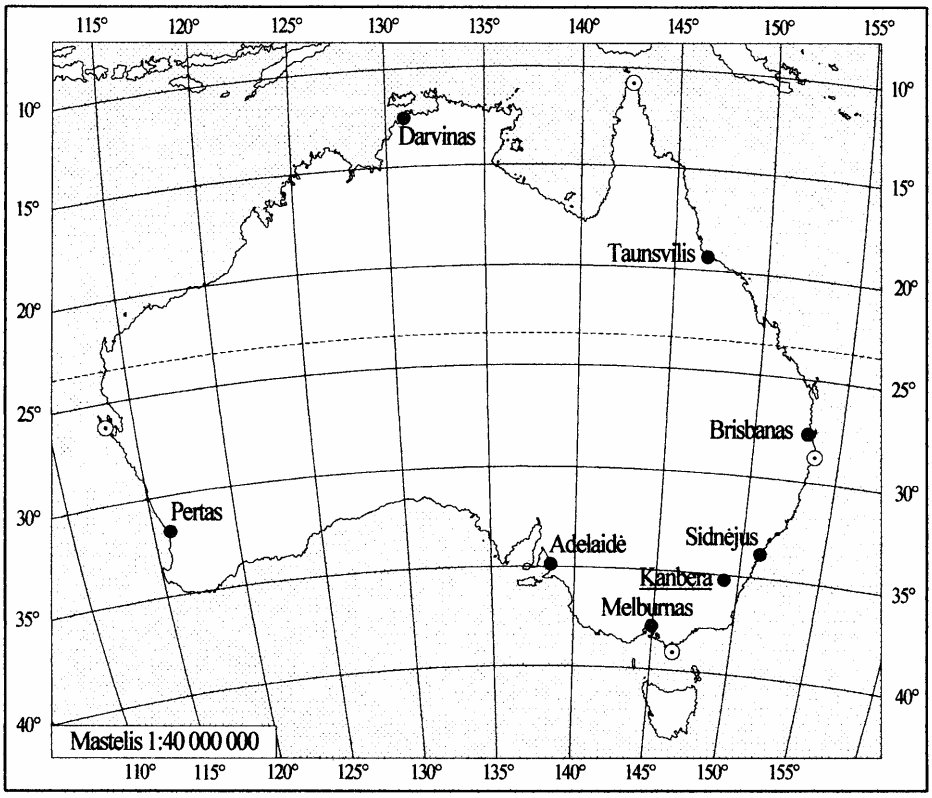

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Nustatykite Australijos šiauriausio taško geografines koordinates. …… *(1 taškas)*	___	___	___
2. Kiek Australija tęsiasi iš vakarų į rytus? (Nurodykite atstumą laipsniais tarp taškų, pažymėtų ⊙.) …… *(1 taškas)*	___	___	___
3. Kur anksčiau išaušta[1] rytas: Sidnėjuje ar Perte? …… *(1 taškas)*	___	___	___

23 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] anksčiau išaušta – рассветает раньше – wcześniej świta

24. Išanalizuokite schemas ir atsakykite į klausimus.

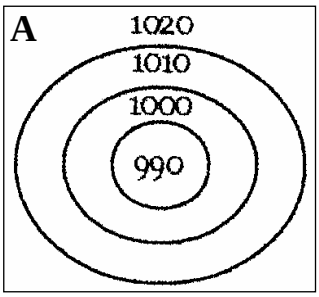

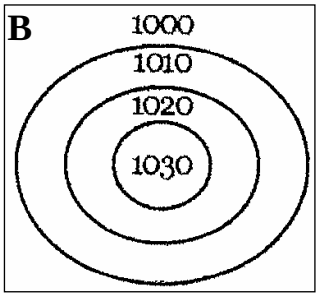

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Kaip vadinami schemose pavaizduoti oro sūkuriai[1]? **A** …….. **B** …… *(1 taškas)*	___	___	___
2. Kokius orus į Lietuvą atneša schemoje A pavaizduotas oro sūkurys? Žiemą .... Vasarą .... *(2 taškai)*	___	___	___
3. Iš kur schemoje A pavaizduotas oro sūkurys dažniausiai atslenka[2] į Lietuvą? …… *(1 taškas)*	___	___	___

24 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] sūkuriai – вихры – wiry
[2] atslenka – приближаются, надвигаются – nadciąga

25.

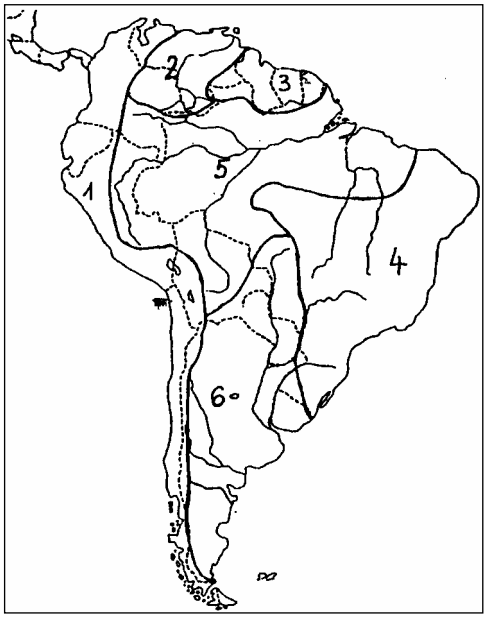

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Kartoschemoje skaitmenimis pažymėti Pietų Amerikos žemyno kalnai, plokščiakalniai, žemumos. Įvardykite 4 reljefo formas. 1. ..... 4. ..... 2. Orinoko žemuma. 5. ..... 3. Gvianos plokščiakalnis. 6. ..... *(4 taškai)*	___	___	___
2. Kaip vadinama Pietų Amerikos aukščiausia viršukalnė, į kurią įkopė Lietuvos alpinistas Vladas Vitkauskas? ..... *(1 taškas)*	___	___	___

25 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

26.

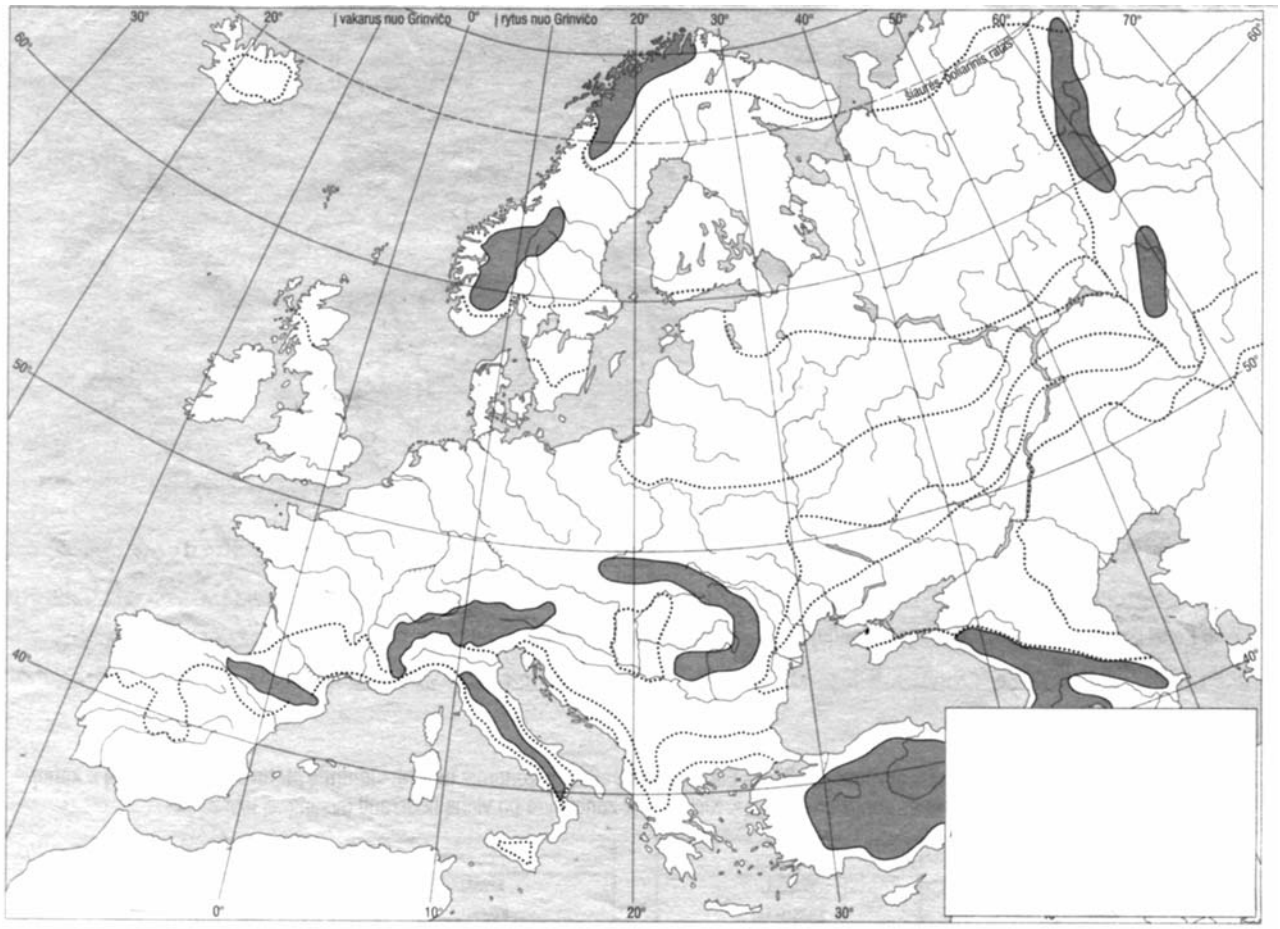

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Kuri geografinė zona Europoje užima mažiausią plotą? ..... (1 taškas)	___	___	___
2. Kurioje geografinėje zonoje ir kokiame pozonyje[1] yra Lietuva? Zona ..... Pozonis ..... (2 taškai)	___	___	___
3. Kodėl Europoje beveik nebeliko[2] natūralių stepių? .... (1 taškas)	___	___	___

26 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] pozonyje – в подзоне – podstrefie
[2] nebeliko – не осталось – nie pozostało

27.

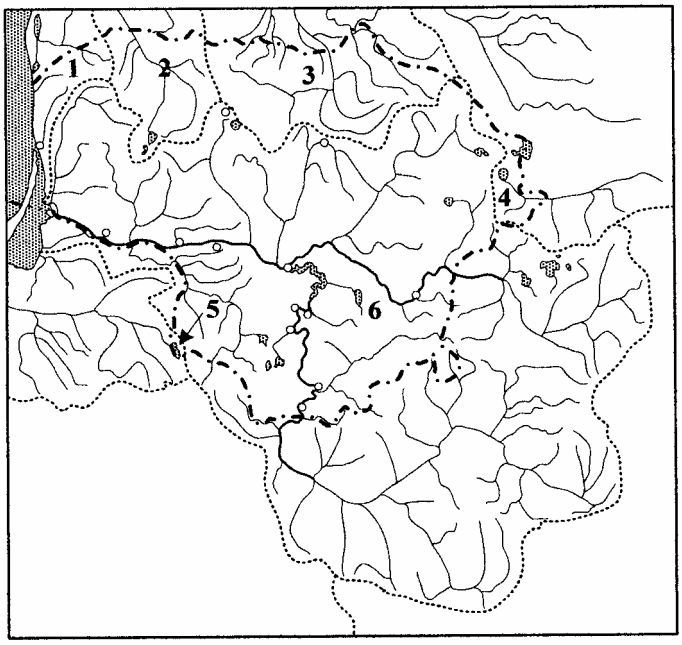

	Čia rašo vertintojai I	II	III

1. Kartoschemoje skaitmenimis pažymėti Lietuvos upių baseinai. Įvardykite juos.

   1. ..... 4. .....

   2. ..... 5. .....

   3. ..... 6. .....

   (6 taškai) ___ ___ ___

2. Nurodykite 4 didžiuosius Nemuno intakus[1]. (Eilės tvarka nebūtina.)

   1. ..... 3. .....

   2. ..... 4. .....

   (4 taškai) ___ ___ ___

27 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] intakus – притоки – dopływy

28.

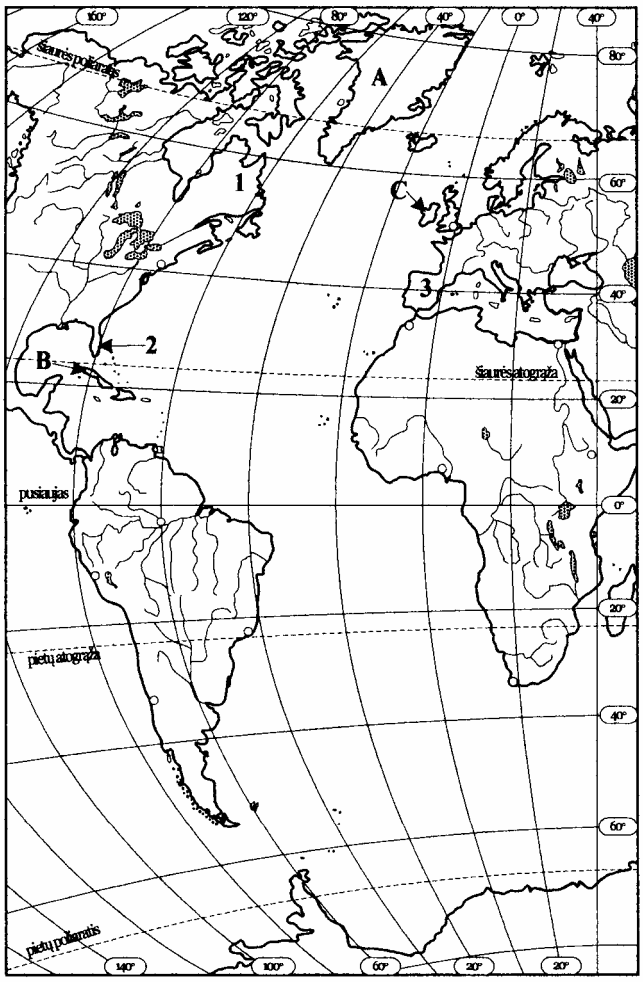

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Koks vandenynas parodytas žemėlapyje? ..... *(1 taškas)*	___	___	___
2. Kurių žemynų krantus skalauja[1] šis vandenynas ir jo jūros? 1. ..... 4. ..... 2. ..... 5. ..... 3. ..... 6. ..... *(6 taškai)*	___	___	___
3. Žemėlapyje skaitmenimis pažymėti pusiasaliai, o didžiosiomis raidėmis – salos. Įvardykite. 1. ..... A ..... 2. ..... B ..... 3. ..... C ..... *(6 taškai)*	___	___	___
4. Žemėlapyje pažymėkite Bengelos srovę. *(1 taškas)*	___	___	___
28 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] skalauja – омывает – omywa

29.

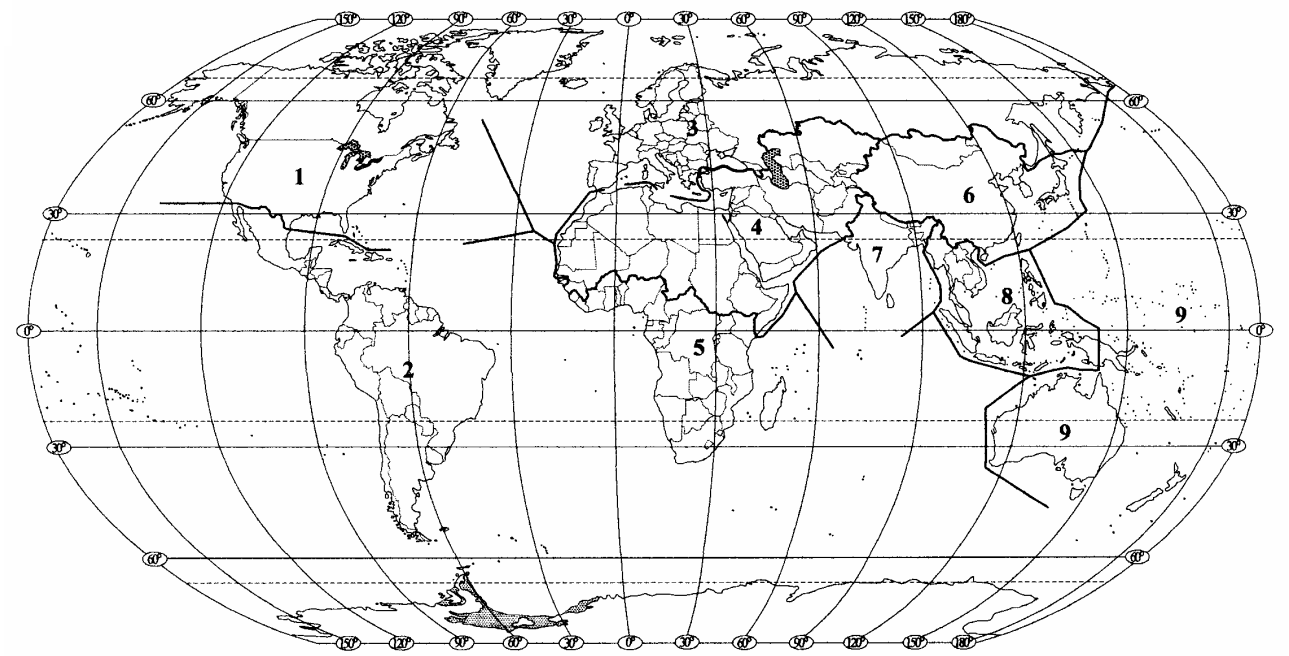

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Žemėlapyje skaitmenimis pažymėtos kultūros sritys. Įvardykite 3 kultūros sritis. 1. …… 6. Rytų Azijos 2. …… 7. Indijos 3. …… 8. …….. 4. …… 9. …….. 5. …… *(3 taškai)*	___	___	___
2. Apibūdinkite Indijos kultūros sritį. (Nurodykite du esminius[1] bruožus.) 1. …… …… 2. …… …… *(2 taškai)*	___	___	___
3. Kokius Rytų Azijos kultūros pasiekimus perėmė[2] europiečiai? (Nurodykite du perimtus pasiekimus.) 1. …… 2. …… *(2 taškai)*	___	___	___
29 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] esminius – существенные – istotne, zasadnicze
[2] pasiekimus perėmė – переняли достижения – osiągnięcia przejęli

30.

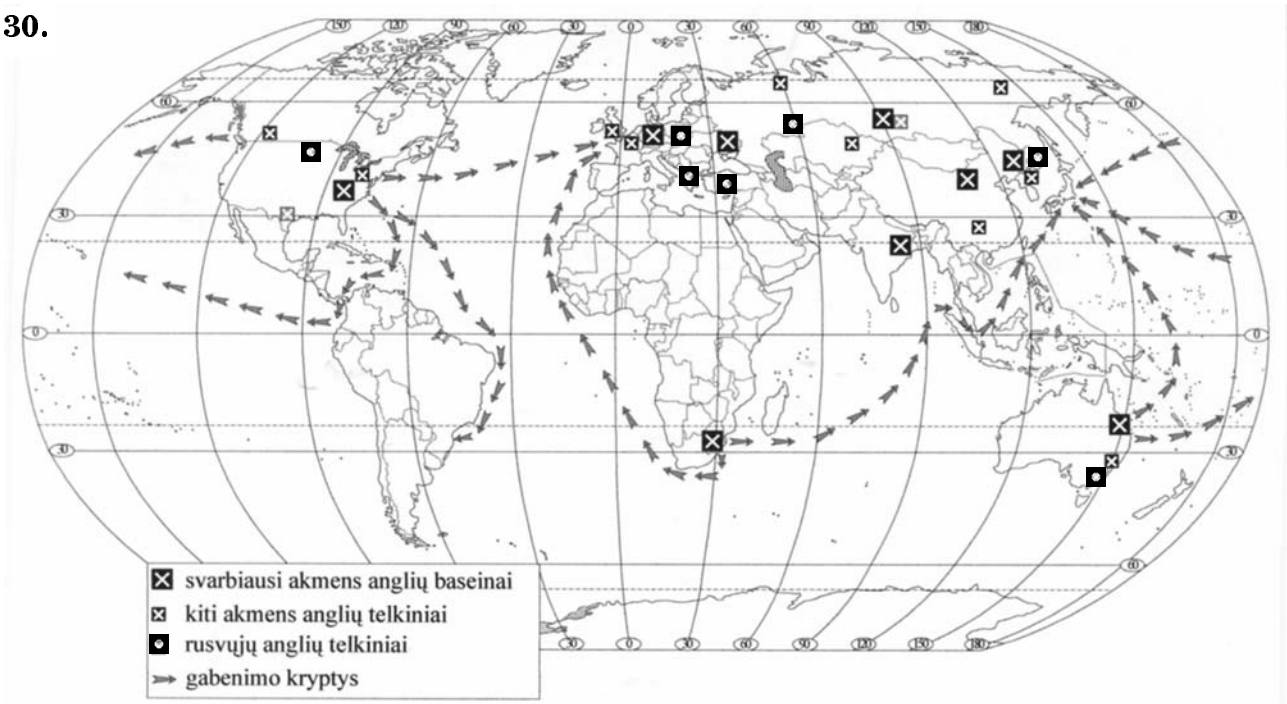

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Nurodykite 4 valstybes, pirmaujančias pasaulyje pagal akmens anglių gavybą[1]. (Eilės tvarka nebūtina.) 1. ..... 3. ..... 2. ..... 4. ..... *(4 taškai)*	___	___	___
2. Kokiais dviem būdais išgaunamos[2] akmens anglys? 1. ..... 2. ..... *(2 taškai)*	___	___	___
3. Kokiose pramonės šakose panaudojamos akmens anglys? (Nurodykite 2 pramonės šakas.) 1. ..... 2. ..... *(2 taškai)*	___	___	___

30 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] gavybą – добычу – wydobywanie, otrzymywanie
[2] išgaunamos – добываемые – wydobywane

31.

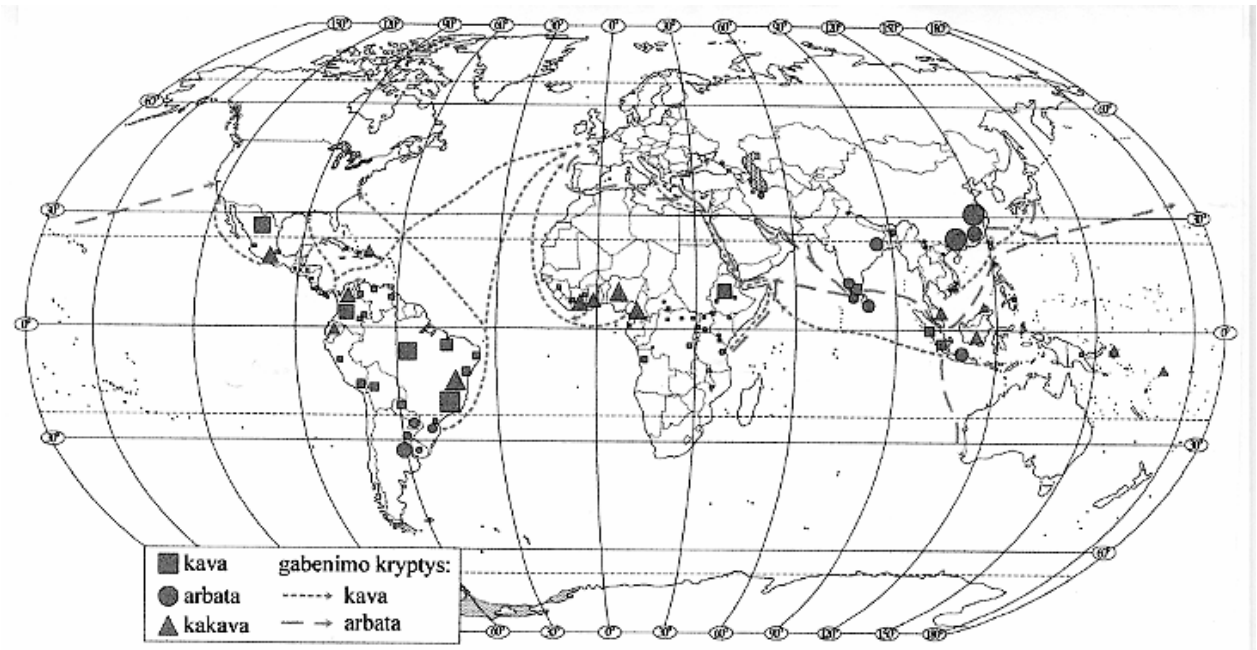

	Čia rašo vertintojai I	II	III
1. Išanalizavę žemėlapį, nurodykite po 2 valstybes, auginančias daugiausia:			
kavamedžių – 1. ..... 2.			
kakavmedžių – 1. ..... 2.			
arbatmedžių – 1. ..... 2.			
(6 taškai)	___	___	___
2. Nurodykite kilmės vietas[1] (valstybę ar regioną) šių augalų:			
kavamedžių –			
kakavmedžių –			
arbatmedžių –			
(3 taškai)	___	___	___
31 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

	Čia rašo vertintojai I	II	III
32. Užbaikite sakinius apie Lenkiją. (Įrašykite trūkstamus[2] žodžius.)			
1. Baltijos jūra skalauja šalies ..... krantus.	___	___	___
2. ..... – buvusi Lenkijos sostinė, garsi senamiesčiu, Vavelio kalva, Karalių pilimi, svarbus šalies mokslo ir kultūros centras.	___	___	___
3. Lenkų kalba priklauso ..... kalbų grupei.	___	___	___
4. Didžioji šalies gyventojų dalis išpažįsta[3]	___	___	___
5. Ilgiausia šalies upė yra	___	___	___
(5 taškai)			
32 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] kilmės vietas – места произхождения – miejsca pochodzenia
[2] trūkstamus – недостающих – brakujące
[3] išpažįsta – исповедуют – wyznaje

33.

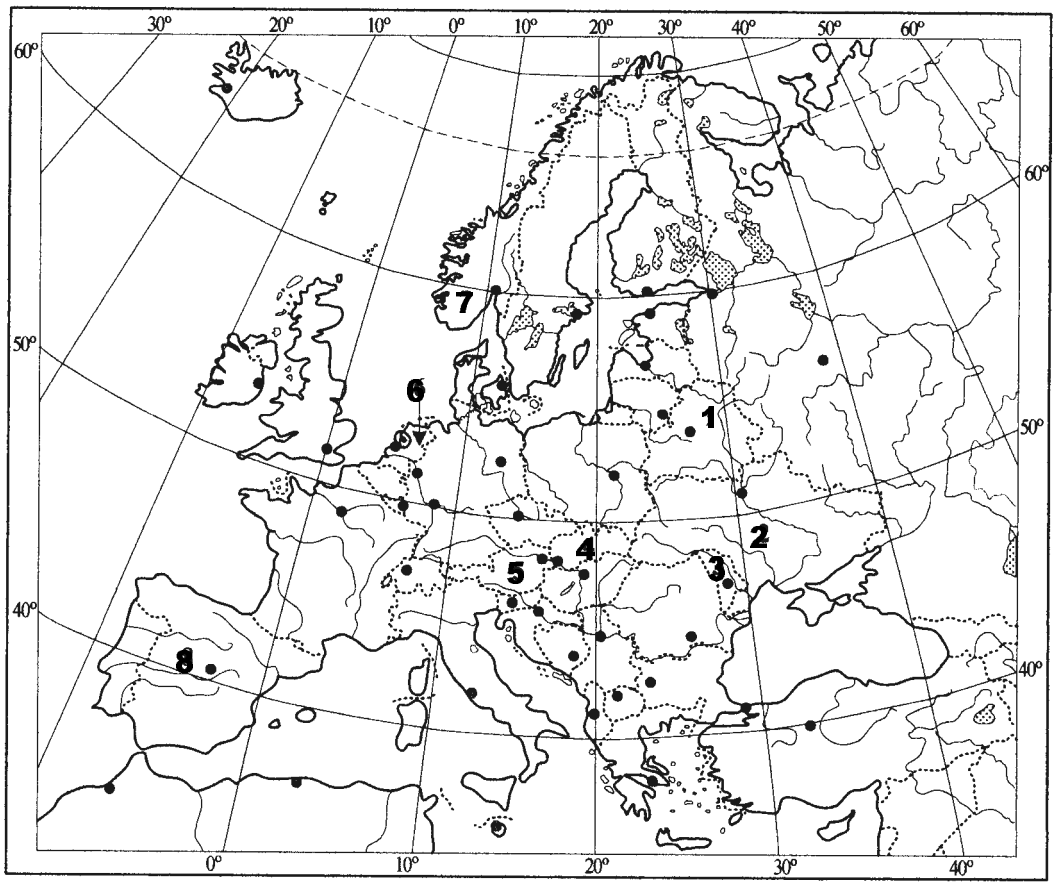

1. Žemėlapyje skaitmenimis pažymėtos 8 Europos valstybės. Įrašykite ties atitinkamu skaitmeniu valstybes, kurios priklauso Europos Sąjungai.

1. ..... 5. .....
2. ..... 6. .....
3. ..... 7. .....
4. ..... 8. .....

(4 taškai)

2. Įrašykite ties atitinkamu skaitmeniu valstybes, kurios priklauso Nepriklausomų Valstybių Sandraugai.

1. ..... 5. .....
2. ..... 6. .....
3. ..... 7. .....
4. ..... 8. .....

(3 taškai)

3. Kuriose iš skaitmenimis pažymėtų valstybių valdymo forma yra monarchija?

1. ..... 5. .....
2. ..... 6. .....
3. ..... 7. .....
4. ..... 8. .....

(3 taškai)

Čia rašo vertintojai		
I	*II*	*III*

34.

1. Pagal lentelėje pateiktus duomenis nubraižykite nurodytų valstybių gyvenimo lygio indekso (GLI) kaitos[1] 2003–2004 m. stulpelinę diagramą.

Valstybė	Gyvenimo lygio indeksas	
	2003 m.	2004 m.
Čekija	0,861	0,868
Estija	0,833	0,853
Kipras	0,891	0,883
Latvija	0,811	0,823
Lenkija	0,841	0,850
Lietuva	0,824	0,842
Malta	0,856	0,875
Slovakija	0,836	0,842
Slovėnija	0,881	0,895
Vengrija	0,837	0,848

(1 taškas)

2. Išanalizavę nubraižytą GLI kaitos 2003–2004 m. diagramą, padarykite išvadą. (Nurodykite GLI didėjimo ar mažėjimo pokyčius[2].)

……

……

……

(1 taškas)

Čia rašo vertintojai
I II III

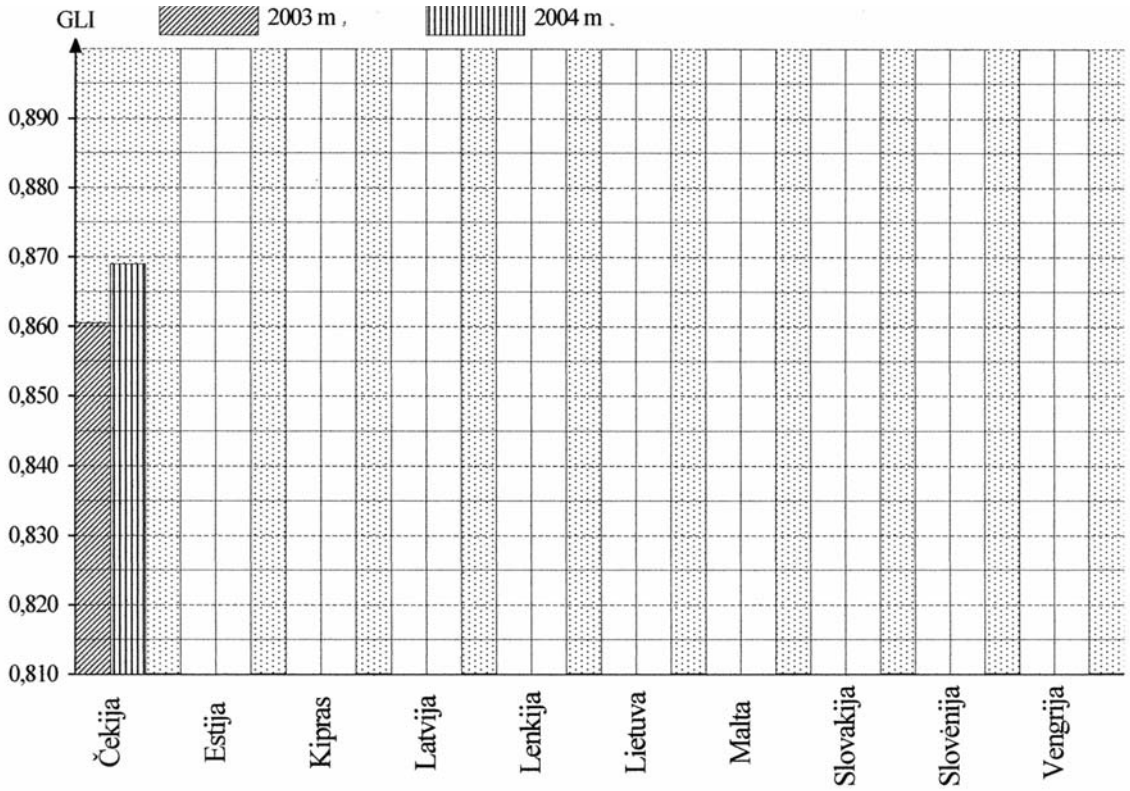

34 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

[1] kaitos – смены, изменения – zmiany, wymiany
[2] pokyčius – изменения – zmiany

35. Patvirtinkite arba paneikite teiginius. Jei teiginys teisingas, apveskite raidę T, jei neteisingas – N (Ⓣ arba Ⓝ).

				Čia rašo vertintojai I	II	III
1.	T	N	A. Humboltas yra litosferos plokščių judėjimo teorijos autorius.	___	___	___
2.	T	N	Draustiniuose griežtai draudžiama žmogaus ūkinė veikla.	___	___	___
3.	T	N	Iki XX a. pradžios Afrikos gyventojų prieaugis[1] buvo mažiausias pasaulyje.	___	___	___
4.	T	N	Daugiausia lenkų gyvena Varėnos, Kauno, Utenos, Širvintų rajonuose.	___	___	___
5.	T	N	Balkanų pusiasalyje gyvenantys bosniai ir albanai išpažįsta islamą.	___	___	___
6.	T	N	Trys Europos Sąjungos valstybės – D. Britanija (JK), Danija ir Švedija – 2002 m. sausio 1 d. neįsivedė euro.	___	___	___
7.	T	N	Islandija – klasikinis geoterminių energijos išteklių panaudojimo pavyzdys.	___	___	___
8.	T	N	Pietryčių Azijos regionas pasižymi natūralaus kaučiuko gamyba.	___	___	___
9.	T	N	Ramiojo vandenyno šiaurės vakarai – produktyviausias ir didžiausias žvejybos regionas.	___	___	___
10.	T	N	Pietų Amerika išsiskiria daugybe[2] ginkluotų konfliktų.	___	___	___

(10 taškų)

35 KLAUSIMO TAŠKŲ SUMA			

21–35 KLAUSIMŲ TAŠKŲ SUMA			

[1] prieaugis – прирост – przyrost
[2] daugybe – огромное колочество – obfitość

JUODRAŠTIS